

Mladí vedci Slovenska
Občianske združenie

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti

Poslaním Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT), útvaru Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je popularizovať vedy a techniku, zvyšovať prestíž a celospoločenské uznanie vedeckých a technických pracovníkov ako hlavných tvorcov ekonomickej prosperity krajiny, objasňovať ciele a výsledky výskumu a vývoja, podporovať dialóg vedcov s verejnosťou, ako aj zvyšovať záujem mladých ľudí o vedy a vedeckú kariéru.

Aktivity

- *Bratislavská vedecká cukráreň* (od r. 2008) – priestor pre debatu popredných slovenských vedcov so stredoškôlkami o najnovších trendoch vedy a techniky,
- *Veda v CENTRE* (Bratislava, Nitra, Prešov, Banská Bystrica) – popularizačné prednášky z rôznych oblastí vedy pre odbornú a laickú verejnosť,
- *Týždeň vedy a techniky na Slovensku* – spolupráca s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, www.tyzdenvedy.sk.

Spolupráca s médiami

- *Spektrum vedy* – cyklus dokumentov o práci a úspechoch slovenských vedcov, realizovaný v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied, každú stredu o 21.05 hod. na STV 2,
- *Magnet* – pravidelná relácia o vedy a technike v Rádiu Regina.

Zapojte sa do živého vysielania!

Manuál na hlavnej stránke www.vedatechnika.sk – Živé vysielanie – Základy práce s konferenčným systémom EVO.

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti, CVTI SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava
Tel./fax: +421 2 69 253 129
E-mail: ncpvat@cvtisr.sk
Web: www.ncpvat.sk
www.vedatechnika.sk
www.cvtisr.sk

Je nezisková mimovládna organizácia, ktorá sa venuje problematike vzdelávania k vede. Hlavným cieľom organizácie je vyhľadávanie nadaných žiakov stredných škôl v oblasti vedy a techniky a ich všestranná podpora a rozvoj. Pôsobí tiež v oblasti popularizácie vedy a techniky, predovšetkým vo vzťahu k mladým ľuďom do 20 rokov.

Organizuje workshopy a semináre o rôznych aktuálnych témach vedy a techniky formou verejných diskusií, vedecké konferencie pre nadaných žiakov stredných škôl – Kongresy mladých bádateľov, ktoré sú zamerané na zvyšovanie ich záujmu o rôzne oblasti vedy a techniky.

V Slovenskej republike je národným koordinátorom a výhradným organizátorom dvoch prestížnych medzinárodných súťaží pre talentovanú mládež do 20 rokov v oblasti vedy a techniky a národným organizátorom ďalších významných medzinárodných súťaží:

- **EUCYS** – The European Union Contest for Young Scientists (www.eucontest.sk),
- **I-SWEEEP** – International Sustainable World – Energy, Engineering and Environment Project Olympiad (www.isweeep.sk),
- **Intel ISEF** – Intel International Science and Engineering Fair (www.scientiaprofuturo.sk),
- **GENIUS Olympiad** – International High School Environment Project Olympiad (www.geniusolympiad.org),
- **CASTIC** – China Adolescents Science and Technology Innovation Contest (www.scientiaprofuturo.sk).

Občianske združenie je zmluvným partnerom Slovenskej akadémie vied v oblasti popularizácie vedy a techniky a pri vyhľadávaní nadaných žiakov vo vedy a technike. Je riešiteľom štyroch dlhodobých projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja.

Mladí vedci Slovenska, o. z.

Tel: 421 907 314 352

E-mail: info@mladivedci.sk

Web: www.mladivedci.sk; www.scientiaprofuturo.sk;

BRATISLAVSKÁ VEDECKÁ CUKRÁREŇ

Host'om vedeckej cukrárne
dňa 27. mája 2014 bude
prof. Ing. Mária Bieliková, PhD.

**profesorka na Fakulte informatiky a
informačných technológií Slovenskej
technickej univerzity v Bratislave**

Obr. 1.: Ukážka grafu sociálnej siete. Zdroj <http://www.vizworld.com>.

Téma vedeckej debaty:
Je na internete všetko?
**Od vyhľadávania pomocou kľúčových
slov ku kolaboratívne dopytovaniu a
odpovedaniu na otázky.**

**Pozývame žiakov bratislavských stredných
škôl do vedeckej cukrárne dňa
27. mája 2014 o 9.00 hod.**
**Miesto konania: konferenčná sála CVTI SR,
Lamačská cesta 8/A, Bratislava**

Čo je vedecká cukráreň (Junior Café Scientifique)?

Vedecká cukráreň je to isté, ako je vedecká kaviareň (Café Scientifique), ktorá je určená dospelým záujemcom o neformálne debaty o vede a technike. Rozdiel je len v tom, že do vedeckej cukrárne chceme pozývať predovšetkým mladých ľudí - žiakov základných a stredných škôl.

Vedecká cukráreň vytvára jedinečnú príležitosť pre žiakov stretnúť popredných slovenských alebo zahraničných vedcov v neformálnom, uvoľnenom a priateľskom prostredí „vedeckej cukrárne“ a spoločne diskutovať a vysvetľovať si aktuálne témy a podnetné otázky vo vede a technike.

Vedecké cukrárne podobne ako vedecké kaviarne (sú to večerné stretnutia vedcov a verejnosti v kaviarňach, v divadlách- teda v priestoroch mimo akademickej pôdy) sa realizujú v prístupnejšej podobe, ako sú vedecké prednášky. Vedecká cukráreň zábavnou a priateľskou formou zapája žiakov do vedeckej diskusie. Vedecké cukrárne sú prístupné žiakom vo veku od 12 do 18 rokov a ich pedagógom.

Formát vedeckej cukrárne je veľmi jednoduchý. Pozvaní vedci prednesú prednášku o danej téme s cieľom zaujať účastníkov danou problematikou. Potom je vytvorený dostatočný časový priestor na debatu. Témy vedeckých cukrární sú vyberané podľa aktuálnosti.

Na spríjemnenie atmosféry vedeckej cukrárne a vytvorenie neformálneho prostredia sa počas debaty podáva čaj, minerálka, a koláčiky. Trvanie jedného stretnutia nie je dlhšie ako 90 až 120 minút.

Koho sme pozvali do vedeckej cukrárne dňa 27. mája 2014?

Profesorka Mária Bieliková

študovala na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave odbor Elektronické počítače. Už viac ako 15. rokov sa venuje výskumu internetu a jeho služby World Wide Web. Vede výskumnú skupinu PeWe (Personalized Web). Medzi najdôležitejšie výsledky Márie Bielikovej a jej tímu patria nové metódy pre riešenie vybraných problémov odporúčania informácií v rôznych doménach, personalizácie vyhľadávania a prehliadania informácií aj s využitím sociálnych aspektov a tiež návrhu interaktívnych rozhraní pre prácu s informáciami. Patria sem aj nové prístupy pre modelovanie záujmov človeka pri získavaní informácií na internete na základe jeho aktivity.

Mária Bieliková je autorkou viac ako stovky štúdií. Je členkou viacerých medzinárodných profesijných organizácií združujúcich informatikov.

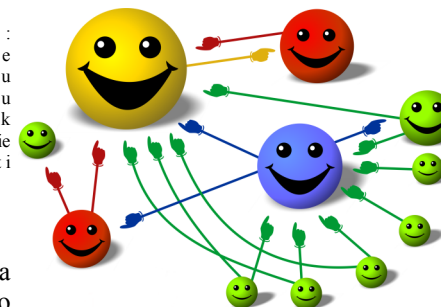
Aktívne pôsobila viacero rokov vo výkonnom výbore Slovenskej informatickej spoločnosti. Za výsledky svojej vedeckej práce bola viackrát ocenená, napríklad v roku 2010 dostala Cenu ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR za mimoriadne medzinárodne uznané výsledky vo výskume programových a informačných systémov pre personalizovaný sociálny web a zapájanie mladých talentovaných informatikov do výskumu.

Je na internete všetko?

Od vyhľadávania pomocou kľúčových slov ku kolaboratívnemu dopytovaniu a odpovedaniu na otázky.

V májovej vedeckej cukrárni sa jej návštevníci dozvedia všeličo o tom, ako fungujú strojčeky, ktoré zabezpečujú to, aby zvedavci mohli nájsť na internete to čo potrebujú alebo aj zistiť čo by vlastne mohli potrebovať a mohlo byť pre nich užitočné. Na internete a špeciálne na webe dnes máme zhromaždené a uchované na serveroch rozmiestnených po celom svete neuveriteľné množstvo informácií najrôznejšej povahy a aj kvality. Dostupných dát je toľko a ich množstvo rastie tak rýchlo, že sme sa stali úplne závislí od výpočtových strojov, ktoré tieto informácie sprístupňujú. To, že efektívne sprístupnenie informácií je dnes kľúčom k úspechu v mnohých oblastiach života, prináša spoločnosti aj jednotlivcom úžitok a zisk, netreba veľa hovoriť. Aj informácie pre školské zadania väčšinou pochádzajú práve z internetu.

Obr. 2 :
Znáznornenie
princípu
algoritmu
Page Rank
pre určovanie
dôležitosti
stránok.

Prednáška
bude o
tom, ako

vyhľadavanie na webe fungovalo pred 15. rokmi, keď vznikli prvé vyhľadávače a ako funguje dnes. Na základe toho môžeme diskutovať aj tom, kam sa dostane pravdepodobne zajtra. Pre efektívne nájdenie informácií je dôležité poznať v strojovo čitateľnej forme význam uchovaných dát – sémantiku. Práve získanie sémantiky je jedným kľúčových momentov vo vylepšovaní vyhľadávania. Budeme diskutovať, ako sa dá sémantika získať automaticky strojčkami, ale aj ako sémantiku dopĺňajú ľudia, napríklad aj tak, že sa na internete hrajú hry a pritom dodávajú informácie, ktoré neskôr pomôžu pri vyhľadávaní.